

Kontaktperson
Naturskyddssektionen
Per Levenskog
010-2241458
Per.Levenskog@lansstyrelsen.se

Miljö- och energidepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm
m.registrator@regeringskansliet.se
liisa.viinamaki@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss av redovisning från Statens jordbruksverk och Naturvårdsverket av regeringsuppdrag på förslag om förstärkta åtgärder mot artskyddsbrott samt remiss av EU:s handlingsplan mot illegal handel, dnr M2015/04292/Nm.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och energidepartementet har den 15 juni 2016 i ett missiv anmodat Länsstyrelsen Skåne att yttra sig över ovan nämnda dokument och beskriva hur vi avser att arbeta med förslagen i dessa.

EU:s handlingsplan mot olaglig handel med vilda djur och växter

Vi bedömer att vi har ett direkt ansvar endast för delar av målen 1.3, 2.1, 2.2 och 2.4. I övriga delar har vi inga erinringar mot förslagen.

Mål 1.3

Öka näringslivets engagemang i kampen mot olaglig handel med vilda djur och växter och främja produkter av vilda djur och växter från hållbara källor

Åtgärd 7. Stödja den privata sektorns initiativ för att bekämpa olaglig handel med vilda djur och växter och främja att produkter av vilda djur och växter inom/från EU kommer från hållbara källor

Länsstyrelsen avser att medverka genom att sprida det nischade informationsmaterial som tagits fram av Miljösamverkan Sverige och hålla regionala branschträffar. Detta ska dock inte ersätta kontakter mellan Jordbruksverket och de olika riksorganisationerna, men kan utgöra ett värdefullt komplement.

Mål 2.1: Säkerställa ett mer homogent genomförande av EU:s bestämmelser om handel med vilda djur och växter och utveckla ett mer strategiskt angreppssätt för inspektioner och kontroll av efterlevnaden av bestämmelserna på EU-nivå

Åtgärd 10. Öka upptäcktsfrekvensen för olaglig verksamhet

Vi kommer att fortsätta att utveckla tillsynen och göra mer strategiska genomgångar av omfattningen av olika typer av branscher inom länet. För tillfället pågår en kartläggning av återförsäljare av ål. Utbildning av personal med närliggande tillsynsuppdrag, så som djurskyddsinspektörer respektive ansvariga för tillsyn av gränsöverskridande transporter planeras. Även utbildningsinsatser riktade mot andra deltagande myndigheter kommer att bli aktuella.

Åtgärd 11. Intensifiera insatserna för att genomföra EU:s färdplan mot olagligt dödande och infångande av fåglar och olaglig handel med fåglar

Europeiska fåglar i fångenskap upptäcks regelbundet av djurskyddsinspektörerna. Utbildning av denna personalresurs kommer därför att prioriteras. En proaktiv åtgärd som är påbörjad är att ta fram ett informationsmaterial om fåglar i artskyddslagstiftningen, för översättning till några av de språk som talas i Mellanösternområdet. Bakgrunden är att vi tyckt oss se att de flesta av de som har steglitser och närbesläktade arter som burfåglar har sitt ursprung där, och att det handlar om okunskap och inte uppsåtliga lagbrott.

Åtgärd 12. Regelbundet fastställa och bedöma prioriterade risker

Genom att vidarebefordra information till Jordbruksverket och Naturvårdsverket när vi uppmärksammar trender kommer vi att medverka till att åtgärd 12 (och i förlängningen åtgärd 28) kan genomföras.

Mål 2.2: Öka kapaciteten att bekämpa olaglig handel med vilda djur och växter i alla delar av verkställighetskedjan och rättsväsendet

Åtgärd 15. Förbättra samarbetet, samordningen, kommunikationen och dataflödet mellan de ansvariga tillsynsorganen i medlemsstaterna

Länsstyrelsen Skåne kommer att fortsätta att prioritera medverkan i den nationella operativa CITES-gruppen.

Åtgärd 17. Intensifiera fortbildningen inom alla faser av kontrollen av efterlevnaden, inklusive gemensamma fortbildningsinsatser

Utöver vad som har redovisats under åtgärd 10 om regional kunskapsuppbyggnad, kommer vi att delta i relevanta seminarier och kurser som anordnas nationellt.

Åtgärd 18. Stärka eller, i förekommande fall, inrätta nätverk för praktiker på nationell och regional nivå, och förbättra samarbetet dem emellan

Vi kommer att sträva efter att skapa, driva eller delta i regionala operativa grupper. För tillfället pågår uppbyggnaden av en grupp med fokus på artskyddsbrott inom fågelskyddsområden.

Åtgärd 19. Förbättra omhändertagandet av beslagtagna eller förverkade levande djur och växter

Det är viktigt att frågan om placering av beslag och förverkade djur och växter ges tyngd. Den känns idag delvis som en hämsko i arbetet och det har hänt att djur som inte har tagits i beslag har försvunnit. Länsstyrelsen kommer att verka för att etablerade anläggningar som har kunskaper om skötsel och hantering av respektive arter skapar utrymme för att tillfälligt ta emot beslag, men tror att det kan komma att krävas ekonomiska bidrag.

Vi upplever idag att det finns en motvilja från åklagarnas sida att besluta om beslag. Det blir sannolikt svårt att få såväl ideella föreningar som kommersiellt drivna anläggningar att investera egna medel, om de inte kan förvänta sig få tillbaka dessa på sikt. Det enda rescuecenter som finns i länet idag är begränsat till reptiler och tillkom med ekonomiskt stöd från Jordbruksverket.

Länsstyrelsen kommer också att verka för en bättre spridd kunskap bland berörda tillsynsmyndigheter om vilka så kallade rescue center som finns. I nuläget finns i Skåne län en tendens att närmaste, mest kända djurpark eller liknande kontaktas, vilket ibland visat sig mindre önskvärt. Det kan dock vara önskvärt att kunskapen om dem inte i onödan sprids till allmänheten. Det har förekommit att beslagtagna djur begärts åter under hot, efter att de placerats av Polisen i en av länets mer kända anläggningar.

För målet i sin helhet är bristande resurser är ett problem. Länsstyrelsen Skåne har förstärkt sin tillsyn genom att omprioritera och avsätta mer resurser för tillsyn inom artskyddet. Ytterligare förstärkning bedöms inte kunna göras med befintliga medel.

Mål 2.4: Förbättra det internationella samarbetet när det gäller brottsbekämpning

Åtgärd 24. Intensifiera samarbetet mellan medlemsstaternas och EU:s brottsbekämpande aktörer och regionala nätverk på området, relevanta globala nätverk

Länsstyrelsen avser att delta i de internationella tillsynskampanjer som kan bli aktuella. Samtidigt vill vi lyfta det som ett problem att dessa ofta presenteras med dålig framförhållning.

Förstärkta åtgärder mot artskyddsbrott (SJV 2016:02)

Inledningsvis vill vi bekräfta den generella analysbilden i rapporten när det gäller länsstyrelsernas diskrepans mellan behov och resurser och att insatsernas omfattning kan vara starkt beroende av det personliga engagemanget. Regelverken, i synnerhet det som gäller för kommersiella aktiviteter, är svåröverblickbart. De handläggare som endast lägger en mindre del av sin tid på artskyddstillsynen får därigenom svårt att hinna sätta sig i den lagstiftning de ska hantera. Överlämnande vid avgång eller ledighet kan då komma att innebära ett avbräck i verksamheten.

Länsstyrelsen Skånes ambitioner att arbeta utifrån förslagen i rapporten, vilka följer nedan, har som utgångspunkt att nödvändiga resurser och kompetens kommer att finnas under de nästkommande åren. Vi har under det innevarande året prioriterat så att de personella resurserna inom tillsynsområdet påtagligt ökat, men ser ändå att det inte är tillräckligt. För att verkligen få genomslag för de olika åtgärderna som föreslås i rapporten tror vi att det åtminstone inledningsvis måste tillskjutas extra medel till länsstyrelsernas artskyddstillsyn.

4.2.2 Nationell samverkan mellan myndigheterna

Länsstyrelsen Skåne deltar sedan 2011 i den nationella operativa CITES-gruppen och avser att göra så tillvidare. Något mandat att representera övriga länsstyrelser finns dock inte. För att stärka gruppens samverkansfunktion bör det ses över om de ingående länsstyrelserepresentanterna kan få ett sådant och hur dessa i så fall ska utses.

4.2.3 Regional samverkan mellan myndigheterna

Länsstyrelsen avser att arbeta vidare och tillsammans med Kustbevakningen utveckla den fågelskyddsgrupp som bildades för ett par år sedan. Åtminstone en annan länsstyrelse beräknas vara med i samarbetet innan året är slut. Frågan om Polisen ska ingå i samarbetet direkt, eller som adjungerade vid enskilda tillfällen, kommer att avhandlas framöver.

Förhoppningen finns att en åltillsynsgrupp som samordnas av Kustbevakningen rullar igång, efter några års träda. Länsstyrelsen avser att delta och i annat fall arbeta aktivt med att bygga upp åltillsynen i återförsäljarledet. För detta krävs kontakter med den del av Kustbevakningen som har hand om tillsynen av försäljningen.

4.2.4 Höjning av kunskapsnivån

Länsstyrelsen avser att erbjuda djurskyddsinspektörer och veterinärer, eventuellt också tillsynsansvariga för gränsöverskridande transporter en grundläggande utbildning om CITES och artskydd. I steg två kommer eventuellt kontakt tas med Tullverket och diskutera deras utbildningsbehov liksom Polismyndigheten regionalt. Eventualiteten ligger i huruvida Jordbruksverket eller Naturvårdsverket kommer att anordna utbildningar, så att behovet täcks den vägen.

Vi avser vidare att se till att specialistkunskaper finns inom verksamheten genom fortsatt deltagande i nationellt anordnade aktiviteter och utbildningar, närvaro på samarbetsytor och fortsatt odlade nära kontakter på de statliga verken.

4.2.5 Arbete mot artskyddsbrott i projektform

Miljösamverkan Sverige har nyligen tagit fram en lathund för åltillsyn samt en informationsfolder och lanserat en informationskampanj riktad mot restauranger och konsumenter. Länsstyrelsen avser att trycka upp och sprida foldrar samt följa upp med tillsyn under hösten. Vidare har vi ambitionen att delta i kommande operativa tillsynsprojekt och eventuellt även i länsstyrelsegemensamma arbeten med att förbereda sådana.

4.2.6 Ökad samverkan med bransch-, hobby och naturvårdsorganisationer

Länsstyrelsen avser att mer aktivt börja samverka med olika berörda organisationer. Vi önskar på det sättet få en bättre överblick över den verksamhet som finns i länet och vilka frågor aktörerna har. Samtidigt räknar vi att genom föreningskontakterna effektivt kunna sprida nischat informationsmaterial om artskyddets regelverk. Vi tror även att tillsynstips lättare delges muntligen vid personkontakter än genom mer formella vägar.

4.2.7 Effektivt informationsflöde från Jordbruksverket och Naturvårdsverket till berörda myndigheter

Vi ser positivt på att den befintliga digitala samarbetsytan breddas till att omfatta även andra myndigheter än länsstyrelserna och har för avsikt att vara aktiva och delta i diskussioner.

4.2.8 Information till allmänheten

Vi har behov av att utöka informationen om CITES och artskydd på vår egen webb, men kommer inte att prioritera detta i nuläget, utan göra en översyn först efter att Jordbruksverket uppdaterat sin webb-information. Eftersom vi deltog i det projekt som tog fram den nischade artskyddsinfo som lanserades 2014 kommer vi istället försöka avsätta tid för att ge feedback till SJV. Våra egna sidor kommer sedan att kunna länka till Jordbruksverkets hemsida.

5.2.1 Tillsyn

Länsstyrelsernas behovsutredning och tillsynsplan

Länsstyrelsens kommer att införa en extra VÄS-kod eller på annat lämpligt sätt göra att det i uppföljningen lättare och med bättre precision går att särskilja fridlysningsärenden från dem som rör kommersiella aktiviteter.

Tillsyn på internet kommer att diskuteras med personal på NOA, underrättelsefunktionen. I samband med några större ärenden har Länsstyrelsen lagt mycket tid på att följa vissa annonseringssidor. Om detta i framtiden kan prioriteras bort kan en del tid frigöras till annat arbete.

Tillsyn på internet

Auktionsfirmornas verksamhet har varit föremål för en del tillsyn på internet, men behöver kompletteras med aktiv spridning av information om regelverket. Framförallt en del mindre företag bedöms i huvudsak bryta mot lagstiftningen av okunskap.

Tillsyn i naturen

Länsstyrelsen kommer förmodligen redan under hösten att ta kontakt med länets naturvårdsvakter, i syfte att utveckla ett samarbete med dessa. Även naturbevakare av olika slag kommer att informeras om hur de kan bidra till en effektivare artskyddstillsyn.

Koncentration av viss tillsyn till färre länsstyrelser

Eftersom Skåne län har ett betydande antal djurparker och andra anläggningar som förevisar djur av vilda arter kommer vi att arbeta med fortsatt kunskapsuppbyggnad inom området. Vi bedömer att ett utökat samarbete och erfarenhetsutbyte mellan länen kommer att behövas, även om koncentrationen till ett fåtal länsstyrelser inte blir av.

Beslutande

Beslutet i detta ärende har fattats av länsöverdirektör Göran Enander med naturvårdshandläggare Per Levenskog som föredragande. Deltagande i beslutet har varit miljödirektör Annelie Johansson och enhetschef Helena Holmgren.

Göran Enander

Per Levenskog

Detta beslut har bekräftats digitalt och har därför ingen namnunderskrift.